

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Богатко Альони Федорівни на тему: «Безпечність та якість продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону пробіотичним біопрепаратом «Субтіформ»» поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина»

У результаті опрацювання дисертації Богатко А.Ф. та наукових публікацій, у яких висвітлені основні її наукові результати, а також за результатами фахового наукового семінару встановлено наступне:

1. Актуальність теми дисертації. Птахівництво – одна із важливих галузей, що забезпечує населення високоякісними продуктами харчування. Невелика тривалість періоду вирощування птиці, швидка окупність затрачених ресурсів, скорочення пропозиції м'яса, сприяють збільшенню поголів'я птиці. За сучасного рівня розвитку бройлерного виробництва, широкого застосування біологічних кормових добавок, зумовленого нинішнім рівнем розвитку птахівництва, питання безпеки та якості продуктів забою птахівництва є актуальним, адже безпека харчових продуктів нерозривно пов'язана із здоров'ям суспільства.

Виробництво екологічного курячого м'яса, яке передбачає відмову від антибіотиків, гормонів та стимуляторів росту у складі комбікормів для птиці вимагає від операторів ринку суворо дотримуватись правил санітарно-гігієнічного утримання птиці, застосування безпечних препаратів для поліпшення перетравлення корму. Досвід використання новітніх пробіотичних препаратів стає дедалі важливим у птахівництві, особливо в умовах інтенсивного вирощування птиці. Пробиотики, як природні біологічні регулятори, забезпечують багатовекторний позитивний вплив на організм птиці та кінцеву якість продукції.

Тому дисертаційне дослідження є актуальним, оскільки включає отримані показники безпеки та якості курчат-бройлерів за вживання пробіотичного біопрепарату «Субтіформ» та рекомендації по його застосуванню, а також представлено значущість експресних та оптимізованих методик контролю свіжості м'яса курчат-бройлерів.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри. Дисертаційна робота є частиною експериментальних досліджень, які проводилися з 2021 по 2024 роки на кафедрах ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів тваринництва та патологічної анатомії імені Й.С. Загаєвського; ветеринарно-санітарної експертизи та лабораторної діагностики Інституту післядипломного навчання керівників і спеціалістів ветеринарної медицини Білоцерківського національного аграрного університету відповідно до науково-дослідних ініціативних тематик: 0121U114169 «Критерії оцінки безпеки та якості продуктів забою курчат-бройлерів за застосування пробіотичних препаратів»; 0121U114170 «Розробка експресних та оптимізованих методик контролювання безпеки та якості харчових продуктів».

3. Наукова новизна одержаних результатів досліджень. *Вперше* науково, експериментально і практично обґрунтовано доцільність ефективного застосування пробіотичного біопрепарату «Субтіформ», який містить бактерії роду *Bacillus subtilis* і *Bacillus licheniformis* ($2,5 \times 10^9$ КУО/г) та молочну суху сироватку, у оптимальній дозі 4,0 г/10 дм³ води за вигоювання курчат-бройлерів під час їх вирощування упродовж з 28 по 42 добу. Експериментально обґрунтовано покращення перетравлення корму, підвищення природної резистентності організму птиці та імунного статусу, підвищення їх живої ваги, підвищення вгодованості курчат-бройлерів та покращення органолептичних показників м'яса, хімічного, морфологічного складу продуктів забою і біологічної цінності м'яса, а також зниження контамінації МАФАНМ, умовно-патогенними та патогенними мікроорганізмами продуктів забою птиці.

Вперше було розроблено та запатентовано експресні та оптимізовані методики контролю безпечності та якості м'яса курчат-бройлерів за холодильного зберігання тушок птиці: встановлено число Неслера та оптична густина м'ясо-водної витяжки з реактивом Неслера; проведено бактеріоскопічну оцінку м'яса; визначено масову частку летких жирних кислот і вміст аміно-амонійного нітрогену в м'ясі; встановлено свіжість жиру птиці з використанням нейтрального червоного, визначено кислотне і пероксидне числа жиру, які мають достовірність в отриманих показниках 99,5–99,9 % порівняно із показниками, отриманими за дослідження загальноприйнятими стандартизованими методиками.

Наукова новизна розробки підтверджена ТУ У 10.9-30165603-027:2023 «Субтіформ. Технічні умови».

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, результатів, висновків та рекомендацій. Наукові положення, результати, висновки та рекомендації дисертації в достатній мірі теоретично, методологічно і методично обґрунтовані. Дослідження проведені на високому науково-методичному рівні.

Метою роботи здобувачки було встановити показники безпечності та якості продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону пробіотичним біопрепаратом «Субтіформ» та розробити експресні та оптимізовані методики контролю свіжості м'яса за холодильного зберігання. Мета роботи досягнута, її результати відповідають завданням, сформульовані наукові положення належною мірою обґрунтовані.

Дисертантка провела патентний пошук та аналізування наукових джерел з обраної теми, спільно з науковим керівником розробила програму та план наукових досліджень, відпрацювала і практично застосувала всі методики експериментальних досліджень, які описані в дисертації, організувала та провела виробничі і лабораторні дослідження. На основі аналізу та деталізації проведених випробувань були опубліковані наукові статті.

Доказом обґрунтованості результатів наукових досліджень є їх впровадження у виробничий процес та у роботу державних регіональних лабораторій Держпродспоживслужби різних регіонів України.

Висновки логічні і витікають із результатів, особисто проведених дисертантом досліджень, достовірність яких підтверджується наведеним в дисертації табличним, графічним матеріалом і результатами статистичної обробки даних.

5. Практичне значення отриманих результатів і ступінь їх використання. Практична цінність роботи полягала у рекомендації щодо використання фахівцями ветеринарної медицини за здійснення ризик-орієнтованого контролю санітарно-гігієнічних вимог на потужностях з вирощування курчат-бройлерів ефективного та безпечного пробіотичного біопрепарату «Субтіформ». З цією метою розроблено та запропоновано і впроваджено у виробництво ТУ У 10.9-30165603-027:2023 «Субтіформ. Технічні умови» та Науково-практичні рекомендації «Контроль безпечності та якості продуктів забою курчат-бройлерів за використання пробіотичного біопрепарату «Субтіформ», що затверджені та рекомендовані до друку Вченою радою Білоцерківського НАУ (протокол № 7 від 22.02.2024 р.) і Науково-методичною радою Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти» Міністерства освіти і науки України (протокол № 2 від 09.04.2024 р.).

Зпатентовані, експресні та оптимізовані методики контролю безпечності та якості м'яса курчат-бройлерів за холодильного зберігання/реалізації тушок птиці рекомендовано використовувати у виробничих лабораторіях потужностей з виробництва та переробки м'яса птиці і м'ясопродуктів, на оптових базах, супермаркетах, у державних лабораторіях Держпродспоживслужби України та у державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на агропродовольчих ринках.

Результати наукових досліджень впроваджені у роботу фахівців ветеринарної медицини ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, ННЦ «Інституту експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»; Волинської, Сумської, Миколаївської регіональних і Павлоградської міжрайонної державних лабораторій Держпродспоживслужби; Об'єднання ветеринарної медицини в м. Києві; Білоцерківської міської державної лікарні ветеринарної медицини; ТОВ «Синельниківська птахофабрика» Дніпропетровської області, ПРАТ «Миронівська ПФ» Черкаської області, ТОВ «Київський м'ясокомбінат» Київської області.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. За матеріалами дисертації опубліковано загалом 28 наукових праць, із них 6 статей у наукових фахових виданнях України, 2 розділи у колективних монографіях, одна стаття у виданні включеному до міжнародної наукометричної бази Scopus, 9 наукових тез конференцій, 8 патентів України, розроблено і затверджено Технічні умови України, одні науково-практичні рекомендації.

Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням. Наукові положення, висновки і рекомендації, які виносяться до захисту, отримано самостійно та опубліковано в наукових працях здобувачки.

У наукових працях, опублікованих у співавторстві, використано лише ті ідеї і положення, що є результатом особистих досліджень автора.

Статті в наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science Core Collection:

1. Bogatko A., Bogatko N., Bukalova N., Lyasota V., Tkachuk S. (2024). Effect of probiotic biopreparation on fatness, organoleptic, and chemical parameters of

broiler chicken meat. *Scientific Horizons*, 27 (3), 9–22. DOI: 10.48077/scihor3.2024.09 (здобувачка провела аналіз літературних джерел, організувала проведення досліду, виконала органолептичні та хімічні дослідження, систематизувала дані, сформулювала висновки та підготувала матеріали до друку, 1 д.а).

Статті у фахових наукових виданнях України:

1. **Богатко А.Ф.** (2022). Ідентифікація свіжості м'яса курчат-бройлерів за розробленими експресними методиками. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*. Серія: Ветеринарні науки, 24 (106), 22–28. DOI: 10.32718/nvlvet10604.

2. **Bohatko A., Bohatko N., Tkachuk S.** (2022). Control of chilled meat of broiler chickens by bacterioscopic method. *Ukrainian Journal of Veterinary Science*, 13 (1), 9–16. DOI: 10.31548/ujvs.13(1).2022.9-16 (здобувачка організувала проведення досліду, виконала органолептичні та мікроскопічні дослідження, сформулювала висновки, підготувала матеріали до друку, 0,30 д.а).

3. **Bohatko A. F.** (2023). Assessment of the amino and fatty acid composition and biological value of meat of broiler chickens taken by “Subtiform” probiotic bio preparation. *Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences*, 6 (3), 32–38. DOI: 10.32718/ujvas6-3.06.

4. **Bogatko A. F.** (2023). Effect of probiotic biologics on morpho-biochemical parameters of broiler chicken blood. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 14 (3), 9–24. DOI: 10.31548/veterinary3.2023.09.

5. **Bohatko A., Utechenko M.** (2024). Microstructural analysis of meat and internal organs of broiler chickens using a probiotic biological product. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 15 (1), 24–47. DOI: 10.31548/veterinary1.2024.24.

6. **Bogatko A. F.** (2024). Microbiological analysis of broiler chicken slaughter products using “Subtiform” probiotic and establishment of safety and technological process criteria. *Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences*, 7 (1), 74–80. DOI: 10.32718/ujvas7-1.12/.

Розділи у колективних монографіях:

1. **Bogatko A., Lyasota V.** (2021). Assessment of safety and fat quality of birgs 'carcasses during their production and storage according to developed methods. Priority area for development of scientific research: domestic and foreign experience: collective monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 212–224. DOI: 10.30525/978-9934-26-049-0-41 (здобувачка організувала проведення досліду, виконала хімічні дослідження щодо встановлення якості жиру птиці, сформулювала висновки, підготувала матеріали до друку, 0,52 д.а.).

2. **Bogatko A. F.** (2022). Control of fat freshness by express method for establishing safety and quality of chicken-broiler meat: monograph. *Wissenschaft fur den modern Menschen: Monografische Reihe «Europäische Wissenschaft»*. Germany, 8 (2), 130–137. DOI: 10.30890/2709-2313.2022-08-02-013.

Патенти:

1. Богатко А.Ф., Богатко Н.М., Мазур Т.Г., Букалова Н.В., Приліпко Т.М., Лясота В.П., Бахур Т.І., Богатко Л.М. Спосіб визначення ступеня свіжості м'яса птиці за числом Неслера: патент 147313 України, МПК G01N 33/12 (2006.01). № и 2020 07811; заявл. 08.12.2020; опубл. 28.04.2021, Бюл. № 17. 4 с. *(здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, оформила патент, 0,16 д.а).*

2. Богатко А.Ф., Богатко Н.М., Мазур Т.Г., Димань Т.М., Дудус Т.В., Богатко Л.М. Спосіб визначення кислотного числа жиру при використанні спиртово-бензольної суміші: патент 147314 України, МПК G01N 33/03 (2006.01), G01N 33/06 (2006.01). № и 2020 07816; заявл. 08.12.2020; опубл. 28.04.2021, Бюл. № 17. 4 с. *(здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, оформила патент, 0,16 д.а).*

3. Богатко А.Ф., Богатко Н.М., Мазур Т.Г., Димань Т.М., Дудус Т.В., Богатко Л.М. Спосіб визначення ступеня свіжості м'яса птиці фотометричним методом: патент 147315 України, МПК G01N 33/12 (2006.01). № и 2020 07819; заявл. 08.12.2020; опубл. 28.04.2021, Бюл. № 17. 4 с. *(здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала фотометричні дослідження, оформила патент, 0,16 д.а).*

4. Богатко А.Ф., Богатко Н.М., Мельник А.Ю., Мазур Т.Г., Димань Т.М., Сакара В.С., Богатко Л.М. Спосіб визначення ступеня свіжості жиру птиці за використання нейтрального червоного: патент 147144 України, МПК G01N 33/12 (2006.01). № и 2020 07809; заявл. 08.12.2020; опубл. 14.04.2021, Бюл. № 15. 4 с. *(здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, оформила патент, 0,16 д.а).*

5. Богатко А.Ф., Богатко Н.М., Мельник А.Ю., Мазур Т.Г., Димань Т.М., Сакара В.С., Богатко Л.М. Спосіб вдосконалення визначення пероксидного числа жиру птиці: патент 147145 України, МПК G01N 33/12 (2006.01), G01N 33/03 (2006.01). № и 2020 07817; заявл. 08.12.2020; опубл. 14.04.2021, Бюл. № 15. 4 с. *(здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, оформила патент, 0,16 д.а).*

6. Богатко А.Ф., Мазур Т.Г., Богатко Н.М., Букалова Н.В., Лясота В.П. Спосіб визначення свіжості м'яса птиці за бактеріоскопічного оцінювання: патент 147996 України, МПК G01N 33/12, G01N 33/48. № и 2021 01203; заявл. 11.03.2021; опубл. 23.06.2021, Бюл. № 25. 4 с. *(здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала мікроскопічні дослідження, оформила патент, 0,16 д.а).*

7. Богатко А.Ф., Богатко Н.М., Букалова Н.В., Лясота В.П., Мазур Т.Г., Мельник А.Ю. Спосіб вдосконалення визначення масової частки летких жирних кислот у м'ясі птиці: патент 152944 України, МПК G01N 33/12 (2006.01). № и 2022 03312; заявл. 09.09.2022; опубл. 03.05.2023, Бюл. № 18. 4 с. *(здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, оформила патент, 0,16 д.а).*

8. Богатко А.Ф., Богатко Н.М., Букалова Н.В., Лясота В.П., Мазур Т.Г., Мельник А.Ю. Спосіб визначення вмісту аміно-аміачного азоту у м'ясі птиці: патент 153118 України, МПК G01N 33/12 (2006.01). № и 2022 003318; заявл.

09.09.2022; опубл. 24.05.2023, Бюл. № 21. 3 с. (здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, оформила патент, 0,13 д.а).

Науково-практичні рекомендації:

1. Богатко А.Ф., Лясота В.П., Букалова Н.В. та Мельник А.Ю. Контроль безпечності та якості продуктів забою курчат-бройлерів за використання пробіотичного біопрепарату «Субтіформ»: науково-практичні рекомендації. Біла Церква, 2024. 46 с. (здобувачка провела патентний пошук, організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, оформила патент, 1,9 д.а).

Технічні умови України:

1. ТУ У 10.9-30165603-027:2023. Субтіформ. Технічні умови. [Чинні 2023-10-10]. ПП «БТУ-центр». Розробники: В. Болоховська, О. Халабузарь, О. Нагорна, А. Благодір, В. Лясота, **А. Богатко**. 6 с. (здобувачка провела оформлення нормативно-технічного документу за матеріалами наукових досліджень щодо застосування пробіотичного біопрепарату «Субтіформ», 0,25 д.а).

Матеріали науково-практичних конференцій:

1. Богатко А.Ф. та Лясота, В.П. (2022). Критерії безпечності і якості жиру тушок курчат-бройлерів за зберігання. Ветеринарна медицина: сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та продовольчої безпеки: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (9–10 червня 2022 р.). м. Житомир. 16–21 (здобувачка організувала проведення дослідів, виконала органолептичні та хімічні дослідження та підготувала матеріали до друку, 0,20 д.а).

2. Богатко А.Ф., Лясота В.П. (2022). Амінокислотний склад м'яса курчат-бройлерів за вживання пробіотичного препарату «Субтіформ». «Єдине здоров'я – 2022: матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 100-річчю кафедр факультету ветеринарної медицини (22–24 вересня 2022 р.). Київ. 169–171 (здобувачка організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, підготувала матеріали до друку, 0,12 д.а).

3. Богатко Н., Мазур Т., Царенко Т., Андрійчук А., **Богатко А.** (2022). Моніторинг безпечності та якості кормів для тварин і птиці. «Єдине здоров'я: соціальний вимір» в рамках проекту програми ЄС ЕРАЗМУС+ Модуля Жана Монне «Інтеграція політики та засад Єдиного здоров'я ЄС в Україні»: матеріали Міжнародної конференції (20–21 жовтня 2022 р.). Київ. 7–10 (здобувачка провела моніторинг законодавства країн ЄС та України щодо контролю безпечності та якості кормів для птиці, підготувала матеріали до друку, 0,14 д.а).

4. Богатко А.Ф. (2022). Благополуччя курчат-бройлерів за вирощування. Біобезпека, захист і благополуччя тварин: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21 листопада 2022 р.). Київ. 74–76.

5. Богатко А.Ф. та Лясота В.П. (2022). Застосування запатентованої методики визначення масової частки летких жирних кислот у м'ясі курчат-бройлерів. Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців (6–7 грудня 2022 р.). Одеса.

204–207 (здобувачка організувала проведення дослідів, виконала хімічні дослідження, підготувала матеріали до друку, 0,12 д.а.).

6. **Богатко А.Ф., Лясота В.П.** (2023). Контроль безпечності та якості м'яса курчат-бройлерів за їх виробництва. Безпечність та якість харчових продуктів у концепції «Єдине здоров'я»: матеріали науково-практичної онлайн конференції (1–2 червня 2023 р.). Львів. 7–8 (здобувачка організувала проведення дослідів, виконала органолептичні та хімічні дослідження, підготувала матеріали до друку, 0,08 д.а.).

7. **Богатко А.Ф.** (2023). Морфологічні і біохімічні показники крові курчат-бройлерів за впоювання пробіотику «Субтіформ». Актуальні аспекти розвитку ветеринарної медицини в умовах Євроінтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців, присвяченої 85-річчю заснування факультету ветеринарної медицини ОДАУ (14–15 вересня 2023 р.). Одеса. 349–351.

8. **Богатко А.Ф.** (2023). Вплив пробіотику «Субтіформ» на жирнокислотний склад м'яса курчат-бройлерів. Актуальні аспекти розвитку науки і освіти: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців (9–10 листопада 2023 р.). Одеса. 21–23.

9. **Богатко А.Ф.** (2023). Вплив пробіотичної добавки «Субтіформ» на благополуччя та продуктивність курчат-бройлерів. Біобезпека, захист та благополуччя тварин: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції з ветеринарної медицини (28 листопада 2023 р.). Київ. 48–50.

7. **Апробація результатів дисертації.** Основні результати досліджень доповідались на: Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Ветеринарна медицина: сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та продовольчої безпеки» (Житомир, 9–10 червня 2022 р.); Міжнародній науковій конференції «Єдине здоров'я – 2022», присвяченої 100-річчю кафедр факультету ветеринарної медицини (Київ, 22–24 вересня 2022 р.); Міжнародній конференції «Єдине здоров'я: соціальний вимір» в рамках проекту програми ЄС ЕРАЗМУС+ Модуля Жана Монне «Інтеграція політики та засад Єдиного здоров'я ЄС в Україні» (Київ, 20–21 жовтня 2022р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Біобезпека, захист і благополуччя тварин» (Київ, 21 листопада 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва» (Одеса, 6–7 грудня 2022 р.); науково-практичній онлайн конференції «Безпечність та якість харчових продуктів у концепції «Єдине здоров'я» (Львів, 1–2 червня 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції науково- педагогічних працівників та молодих науковців «Актуальні аспекти розвитку ветеринарної медицини в умовах Євроінтеграції», присвяченої 85-річчю заснування факультету ветеринарної медицини ОДАУ (Одеса, 14–15 вересня 2023 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Актуальні аспекти розвитку науки і освіти» (Одеса, 9–10 листопада 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Біобезпека, захист та благополуччя тварин» (Київ, 28 листопада 2023 р.).

12. У висновках (п. 8) доцільно було б зменшити опис морфологічної структури м'язів та внутрішніх органів.

Висловлені пропозиції та дискусійні питання не є принциповими і не применшують позитивної оцінки роботи, її наукової цінності, актуальності та практичної значущості.

9. Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються для здобуття ступеня доктора філософії.

Матеріал дисертаційної роботи представлено логічно та доступно для сприйняття. Текст дисертації написаний у науковому стилі, відзначається ясністю та грамотністю, а її структура відповідає алгоритму проведеного авторкою дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам пунктів 5, 6, 7, 8, 9 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 “Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії” (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 “Про внесення змін до деяких постанов КМУ з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів”) зокрема: здобувачка набула теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, визначені стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», провела власне наукове дослідження, опублікувала власні основні наукові результати та оформила їх у вигляді дисертації (п. 5).

Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, що має істотне значення для галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Дисертація виконана українською мовою.

Відповідає вимогам МОН України щодо оформлення дисертації. Обсяг основного тексту дисертації відповідає встановленому освітньо-науковою програмою закладу – Білоцерківського національного аграрного університету відповідно до специфіки галузі знань 21 «Ветеринарна медицина», спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза».

Дисертація подається до захисту у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукові результати дисертації висвітлені у 7 наукових публікаціях здобувачки, до яких зараховуються:

1. шість статей у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, з числом співавторів (разом із здобувачем): 4 статті – 1 особа; 2 статті – 3 особи та більше;

2. одна стаття у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Scopus (*Scientific Horizons*).

Статті опубліковані за темою дисертації з обґрунтуванням отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опубліковано не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання. Усі статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier).

10. Загальний висновок. Дисертаційна робота Богатко Альони Федорівни на тему: «Безпечність та якість продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону пробіотичним біопрепаратом «Субтіформ»» є актуальною і завершеною науковою працею, в якій отримано нові, науково обґрунтовані результати з галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

З огляду на актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, можливість їх впровадження у виробництво, належну повноту викладення матеріалів дисертаційної роботи в опублікованих наукових працях, апробацію у доповідях на науково-практичних конференціях, за структурою, мовою та стилем викладення дисертація відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України (Наказ МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами)), дисертаційну роботу Богатко Альони Федорівни на тему: «Безпечність та якість продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону пробіотичним біопрепаратом «Субтіформ» можна рекомендувати до публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Голова засідання,
гарант ОНП «Ветеринарна медицина»,
завідувач кафедри
мікробіології та вірусології,
доктор ветеринарних наук, професор

Ірина РУБЛЕНКО

Рецензенти:

доцент кафедри ветеринарно-санітарної
експертизи, гігієни продуктів
тваринництва та патологічної анатомії
ім. Й.С. Загаєвського,
кандидат ветеринарних наук, доцент

Наталія ТИШКІВСЬКА

доцент кафедри пропедевтики та
медицини внутрішніх хвороб тварин і
птиці ім. В.І. Левченка,
кандидат ветеринарних наук, доцент

Наталія ВОVKOTРУБ

Підписи Ірини РУБЛЕНКО,
Наталії ТИШКІВСЬКОЇ
та Наталії ВОVKOTРУБ засвідчують
начальник відділу документообігу
і кадрового забезпечення
«18» листопада 2024 р.

Олена ЮРЧЕНКО